

տասուօք զայն ողողելով ողբագին ձայնով կը պոռար . “ Ո՛վ բարեկամդ իմ, հով իմ բարերարս , ես զքեզ սպաննեցի . սիրելի Մատն , ալ չե՞ս լսեր ձայնս . այս է եղեր ուրեմն իմ կեանքս խալտելուդ փոխարէնը : Մ՛հ , փութացէք առէք ինծմէ այս դառն կեանքը . երբոր բարեկամս կորսնցուցի , չեմ կրնար ասկէց վերջը ապրիլ , : Մ՛ը ըսելով կ'ուզէր ինքզինքն սպաննել թէ որ զինքը չար գիլէին . ան ատեն հեծկտալով պատմեց մանրամասնաբար նաւաստեաց բոլոր իր գլխէն անցածը , և ստէպ Մատնին մարմնոյն վրայ իյնալով . “ Սողունցէք որ մեռնիմ . այո բարեկամ , ես ալ քու ետեւէդ կուգամ , ” կ'ըսէր ու կը համբուրէր զինքն և արցունքովը կը թրջէր . Սողէք որ մեռնիմ . . . Երկինք , որ անտարակոյս յանկեղծ սրտէ բղխած արտասուաց վրայ կը խանդաղատի , կարծես թէ ուզեց 'ի շնորհս ասանկ գերազանց բարեկամութեան մը անսովոր կերպով իր գթութիւնն յայտնել : Մատն հառաչանք մը արձակեց և Ռուճիէր խնդութեան աղաղակ մը փրցուց և ամէնքն իրար անցան՝ խեղճ Սպանիացւոյն օգնութեան հասնելու համար . ան ալ վերջապէս նուաղեալ աչքերն վեր առնելով մէկէն Վաղղիացին կը փնտրուէր . և հազիւ թէ զինքը տեսաւ մէկէն պոռաց . “ Արցայ ուրեմն ազատել զքեզ սիրելիդ իմ Ռուճիէր , ” :

Երբոր մակոյկը նաւն հասաւ , այդ երկու մարդիկն հոն եղողներուն վրայ խելքէ դուրս մեծարանք մը ազդեցին . այնչափ առաքինութիւնը գիտէ մարդուս վրայ տիրել : Մէնքն ալ իրենց վրայ չափէ դուրս յարունն ունեցան , և ամէնքը կը ջանային իրարմէ աւելի անոնց նպաստելու :

Ռուճիէր Վաղղիա հասնելուն պէս մէկէն հօրը գիրկը վազեց որ սաստիկ ուրախութենէն քիչ մնաց որ չմեռնէր : Ռուճիէր Սէրսայլ նաւավար եղաւ . իսկ Սպանիացին , որուն իր արհեստակիցներէն մէկը շահաւոր պաշտօն մը առաջարկեց , յանձն չառաւ այլ ուզեց իր ընտանեաց քով դառնալ : Բայց հե-

ռաւորութեամբ չի նուազեցաւ իրենց բարեկամութիւնը , այլ միշտ Ռուճիէրին հետ թղթակցութիւն կ'ընէր , որոնք իրենց բնական և սիրալիր զգացմանց համար մեծ յարգ ունին . և կրնայ ըլլալ որ օր մը 'ի լոյս ընծայուին 'ի փառս այն խանդակաթ սիրոյն որ այնպիսի դիւցազնական գործոյ մը պատճառ եղաւ :

Բարոյական առաճք :

Բարերարութեան օրէնքը երկու անձի մէջ այս է . մէկը միշտ պէտք է որ տուածը մոռնայ , մէկալը միշտ առածը միտքը պահէ :

Ս'ի և նոյն բանն ատել , նոյն բաներուն բաղձալ և նոյն բաներէն վախնալ բարի անձանց մէջ այս է ճշմարիտ բարեկամութեան նշանը :

Ս'ի կապուիր բարեկամութեամբ ան մարդուն հետ որ աւելի պատուաւոր չէս ճանչնար քան զքեզ :

Վպերախտ է ան որ կը ձեւացնէ թէ ուրիշը իրեն ծառայութիւն մը չէ ըրած . բայց աւելի ապերախտ է անիկայ որ չի փոխարինէր իրեն համար ծառայողին . իսկ ամենէն աւելի ապերախտն ան է որ ամէն բանի մէջ կը մոռնայ իրեն համար եղած ծառայութիւնները : Ս'եծ բան չէ ապերախտին բան տալ ու կորսնցնել . բայց ան է աւելի մեծն ու զարմանալին որ անանկ ծառայես ապերախտին որ դառնայ երախտագէտ ու շնորհակալու ըլլայ քեզի :

Հաստատուն և ճշմարիտ բարեկամութիւնը երկու նման բնութեանց մէջ միայն կրնայ ըլլալ . վասն զի անով միայն կը միաբանին մտքերը , կիրքերն ու կարծիքները :

Բարեկամութիւնը բնական բերմամբ , կարեկցութեամբ ու արգահատանօք մը կը սկսի , և միայն իրարու զիջանելով ու փոփոխակի զոհեր ընելով կը պահպանուի :

() րէնքը մասնաւորի վրայ սէր չունի :

ՖՈՒՆԻԲԻՆ